

Олександр ІСТЕР

НОВА
УКРАЇНЬСЬКА
ШКОЛА

Зошит - ПОСІБНИК

3 МАТЕМАТИКИ

для 3 класу Нової української школи
Частина 2

ІНТЕГРОВАНІ ТЕМИ

«ЧАРІВНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ»,
«ЕНЕРГІЯ»

Учня/учениці _____
клас

навчальний заклад

ім'я та прізвище учня/учениці

3
ПІЛОТНИЙ
КЛАС

А в т о р ОЛЕКСАНДР ІСТЕР

Київ «ГЕНЕЗА» 2019

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

- — постав відповідний знак арифметичної дії
- — постав відповідний знак порівняння
- — обчисли «кругові» вирази
- — виконай завдання підвищеної складності

Видавні українці

— розшифруй ім'я та/або прізвище видатної людини

— цікаві задачі для учнів неледачих

— виконай завдання із самопідготовки

Істер О. С.

І-89 Зошит-посібник з математики : навч. посіб. для 3 кл. закл. заг. серед. освіти., у 4-х ч. Ч. 2 / О. С. Істер. — Київ : Генеза, 2019. — 48 с. : іл.

ISBN .

Зошит-посібник у 4-х частинах призначено для учнів та вчителів 3-х пілотних класів НУШ. Частина 2 розраховано для використання протягом листопада та грудня.

УДК 51(075.2)

Урок 33. Віднімання від трицифрового числа одиниць певного розряду. Ознайомлення із взаємопов'язаними величинами: шлях, швидкість і час

1 Розглянь малюнки та обчислення в кожній рамці. Поясни, як виконано обчислення.

$360 - 200 = 160$ 3 сот. - 2 сот. = 1 сот., або 100 Разом: $100 + 60 = 160$	$360 - 20 = 340$ 6 дес. - 2 дес. = 4 дес., або 40 Разом: $300 + 40 = 340$
Від сотень віднімають сотні.	Від десятків віднімають десятки.

Видатні українці

2 Близько 150 років тому винахідник Федір Піроцький розробив технологію передачі електрики через залізний дріт. Обчисли вирази та дізнайся назву його рідного містечка в Полтавській області, яке є й донині.

Н $795 - 4 = \square$ А $650 - 10 = \square$
 С $480 - 300 = \square$ Ч $490 - 70 = \square$
 Е $570 - 20 = \square$

180	550	791	420	640

3 Як швидко рухається об'єкт, можна дізнатися за його швидкістю.

Швидкість — це шлях (відстань), який пройдено за одиницю часу (наприклад, за 1 год або за 1 хв).

Якщо Василько пройшов 4 км за 1 год, то його швидкість — **4 км за годину**. Це записують так: **4 км/год**.

4 Швидкість Оленки 3 км/год. Який шлях вона пройшла за 2 год?

Відповідь:

Розв'язавши цю задачу, учень зробив висновок:

Щоб знайти невідому відстань (шлях), треба швидкість помножити на час.

Чи правильний цей висновок? Так/Ні

5	$780 - 50 =$	$920 - 600 =$
	$495 - 3 =$	$930 - 20 =$
	$470 - 200 =$	$597 - 5 =$

6 Швидкість завзятої туристки Олі 5 км/год. Який шлях подолає дівчина за 3 год?

Відповідь:

Урок 34. Множення на основі нумерації. Розв'язування задач, що містять збільшення числа в кілька разів

1 Розглянь у кожній рамці вираз і малюнок. Поясни, як множать круглі сотні.

<p>200 200 200</p> <p>600</p>	<p>2 сот. 2 сот. 2 сот.</p> <p>6 сот., або 600</p>
$200 \cdot 3 = 200 + 200 + 200 = 600$	$2 \text{ сот.} \cdot 3 = 6 \text{ сот.}, \text{ або } 600$

2	$3 \text{ сот.} \cdot 2 =$	$7 \text{ сот.} - 2 \text{ сот.} \cdot 2 =$
	$5 \text{ сот.} \cdot 2 =$	$3 \text{ сот.} + 5 \text{ сот.} \cdot 1 =$

- 3 Обчисли. Постав значення виразів у порядку зростання та прочитай назву одного з найкрасивіших міст України.

I $200 \cdot 4 - 100 = \square$ Л $200 \cdot 3 - 300 = \square$
 B $200 + 100 \cdot 3 = \square$ Ь $400 - 1 \cdot 200 = \square$
 B $500 + 2 \cdot 200 = \square$

Відповіді:

 Назва міста:

- 4 В одній школі навчається 300 учнів, а в іншій — у 2 рази більше. Скільки учнів навчається у другій школі?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Скільки учнів навчається у двох школах разом?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5 $700 - 4 \cdot 100 =$ $500 + 2 \cdot 200 =$
 $200 \cdot 5 - 300 =$ $3 \cdot 200 + 100 + 100 =$
 $7 \cdot 100 - 200 - 300 =$ $(3 + 5) \cdot 100 =$

- 6 Флешка коштує 200 грн, а мишка — у 4 рази дорожча. Скільки гривень коштує мишка?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Скільки гривень коштують мишка і флешка разом?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

200 грн ?, у 4 рази дорожча
 ────────────
 ?

Урок 35. Ділення на основі нумерації. Взаємозв'язок між величинами: ціна, кількість, вартість

- 1 Розглянь вираз у рамці та малюнок. Спробуй пояснити, як ділити круглі сотні.

600

200

200

200

6 сот. : 3 = 2 сот., або 200

Чарівні перетворення

2 $8 \text{ сот.} : 2 = \square \text{ сот.}$

$9 \text{ сот.} : 3 = \square \text{ сот.}$

$10 \text{ сот.} : 2 + 3 \text{ сот.} = \square \text{ сот.}$

$6 \text{ сот.} : 2 + 5 \text{ сот.} = \square \text{ сот.}$

3 $900 : 3 + 500 =$

$800 : (9 - 7) =$

$500 - 800 : 2 =$

$700 : 7 + 200 - 100 =$

4 Розглянь задачу.

Ліна купила дві книжки, за ціною 30 грн кожна. Яка вартість усієї покупки?

У цій задачі такі величини:

ціна однієї книжки — 30 грн;

кількість придбаних книжок — 2 шт.;

вартість покупки — загальна сума.

30 грн

30 грн

Вартість можна знайти так: $30 + 30 = 60$ (грн) або заміною додавання однакових доданків множенням: $30 \cdot 2 = 60$ (грн).

Отже: **вартість товару дорівнює добутку ціни на кількість товару.**

5 Склади задачі за таблицею та розв'яжи їх.

Товар	Ціна, грн	Кількість, шт.	Вартість, грн
Олівець	8	5	
Зошит	20	3	
Геймпад	300	2	

6 $900 : 3 + 500 =$

$800 : (9 - 7) =$

$500 - 800 : 2 =$

$700 : 7 + 200 - 100 =$

7 Єва купила 3 ручки, за ціною 20 грн кожна. Яку задачу отримає Єва з купюри у 100 грн?

1) _____

2) _____

Відповідь: _____

8 Чи може сума двох чисел бути більшою за їхній добуток? Так/Ні

Наведи приклад:

Урок 36. Розв'язування задач, що містять зменшення числа в кілька разів. Розв'язування задач на знаходження четвертого пропорційного способом зведення до одиниці

1 Цифровий годинник коштує 800 грн, а карта пам'яті — у 4 рази дешевша. Скільки коштує карта пам'яті?

Відповідь:

На скільки гривень карта пам'яті дешевша за цифровий годинник?

800 грн

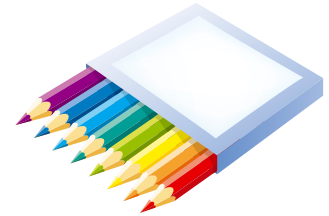
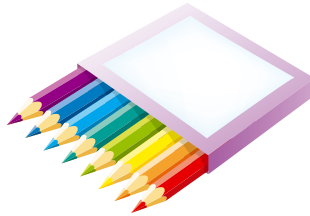

?, у 4 рази дешевша

Відповідь:

2 Розглянь новий тип задач.

Задача. У 3 однакових коробках 24 олівці. Скільки олівців у 2 таких коробках?

?

24 ол.

Ми не можемо одразу відповісти на запитання задачі, адже не знаємо, скільки олівців в одній коробці.

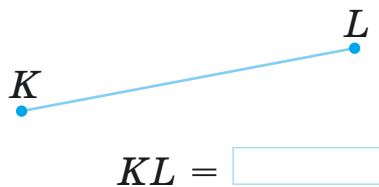
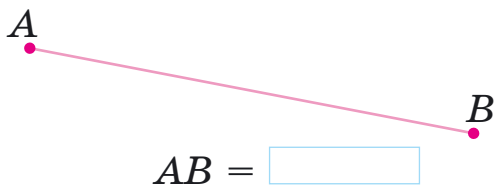
Але з умови відомо, що у 3 однакових коробках 24 олівці. Тому в одній коробці олівців буде: $24 : 3 = 8$ (ол.).

Якщо в одній коробці 8 олівців, то у 2 коробках: $8 \cdot 2 = 16$ (ол.).

Оскільки першою дією ми дізналися, скільки олівців було в **одній** коробці, такі задачі називають **задачами на зведення до одиниці**.

3 Вимірай довжину відрізків. Запиши результати вимірювань.

4 Накресли відрізок CD завдовжки 5 см та відрізок MN завдовжки 3 см 5 мм.

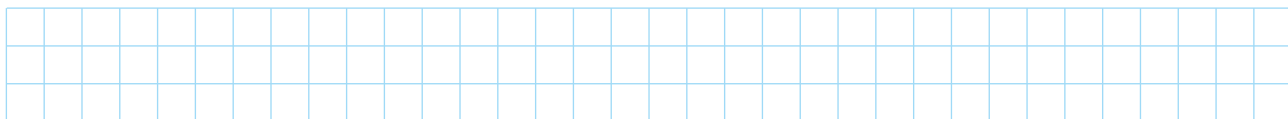

5 Знайди периметр п'ятикутника, у якого три сторони завдовжки 5 см кожна, а дві інші — 6 см кожна.

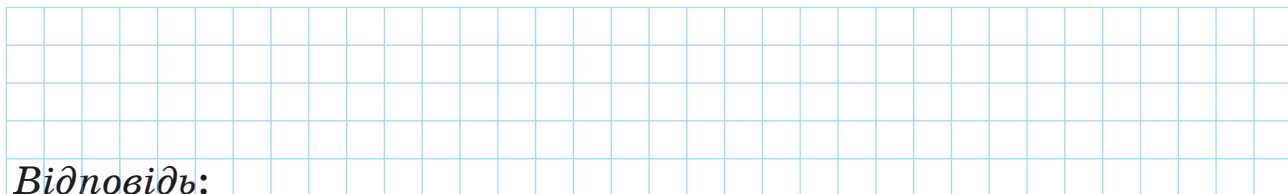

Відповідь:

6 Накресли відрізок AB завдовжки 8 см та відрізок CD завдовжки 2 см 5 мм.

7 Знайди периметр семикутника, одна сторона якого завдовжки 10 см, а всі решта — по 6 см.

Відповідь:

**Урок 38. Міри довжини. Порівняння значень величин.
Відношення між одиницями мір довжини,
вимірювання і порівняння їх. Вибір доцільної мірки
для вимірювання довжини**

1 40 см 4 дм
41 дм 4 м

57 см 6 дм
5 м 501 см

3 м 29 дм
879 см 9 см

Чарівні перетворення

2 У Петрика був шматок дроту завдовжки 1 м. Хлопчик спочатку відрізав від нього 20 см, а потім — ще 50 см. Який завдовжки дріт залишився в Петрика?

1)

2)

Відповідь:

3 Постав величини в порядку зростання та прочитай, як називають дугоподібну смугу на небі, яка з'являється внаслідок проходження сонячних променів крізь краплини дощу.

115 см	2 м	82 см	1 м	93 см	27 дм	9 дм
Л	К	В	Е	С	А	Е

4 Добери доцільні міри довжини. Запиши.

Висота дерева — 5 _____

Товщина книги — 3 _____

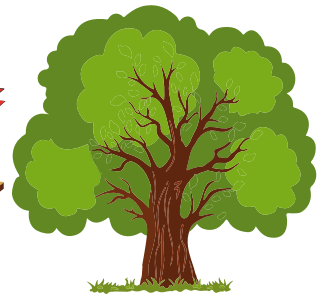
Ширина столу — 80 _____

Довжина столу — 1 _____

дм

м

см

5 $1 \text{ м} + 2 \text{ м} \bigcirc 37 \text{ дм}$

$6 \text{ дм} - 3 \text{ дм} \bigcirc 27 \text{ см}$

\neq $40 \text{ см} + 60 \text{ см} \bigcirc 2 \text{ м}$

$20 \text{ см} + 30 \text{ см} \bigcirc 5 \text{ дм}$

6 Від дошки завдовжки 1 м двічі відрізували по 30 см. Яка довжина дошки, що залишилася?

1)

2)

Відповідь:

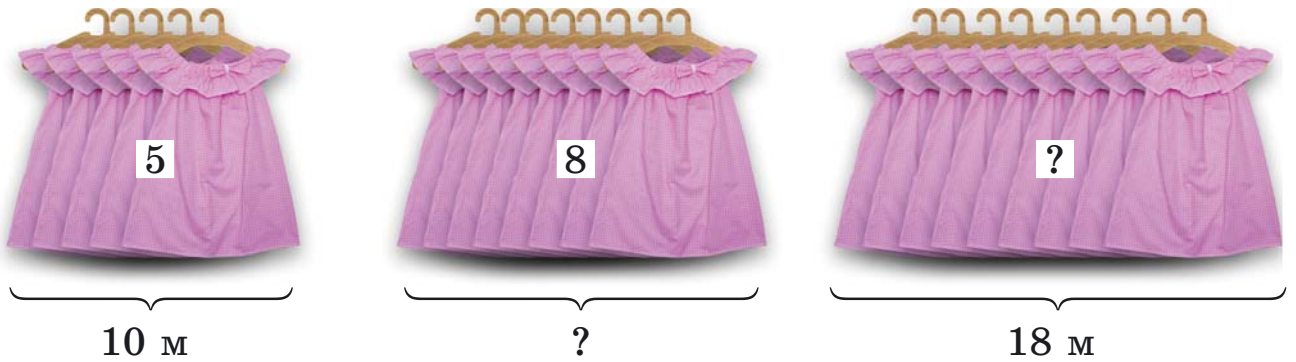

7 Розташуй 6 точок на чотирьох прямих так, щоб на кожній прямій було по 3 точки.

Урок 39. Розв'язування задач на спосіб зведення до одиниці (другий вид). Дії з іменованими числами. Перетворення мір довжини, виражених у двох одиницях найменувань

1 Порівняй задачі з однаковими умовами, але різними запитаннями. Розв'яжи.

Для пошиття 5 суконь треба 10 м тканини.

Скільки метрів тканини треба для пошиття 8 суконь?

Скільки суконь можна пошити з 18 м тканини?

1)

--

2)

--

Відповідь:

--

1)

--

2)

--

Відповідь:

--

Чарівні перетворення

2

$13 \text{ м} + 57 \text{ см} =$

$9 \cdot 10 \text{ дм} =$

$42 \text{ см} - 17 \text{ см} =$

$12 \text{ м} : 2 =$

$20 \text{ см} \cdot 3 =$

$40 \text{ дм} : 10 \text{ дм} =$

3

$5 \text{ дм } 3 \text{ см} = \square \text{ см}$

$2 \text{ м } 7 \text{ дм} = \square \text{ дм}$

$47 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$

$56 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$

4

$14 \text{ см} + 25 \text{ см} \bigcirc 4 \text{ дм} - 1 \text{ см}$

$7 \text{ дм} + 10 \text{ см} \bigcirc 90 \text{ см}$

$20 \text{ см} + 70 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ дм}$

$20 \text{ см} - 5 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ дм}$

5

Порівняй задачі з однаковими умовами, але різними запитаннями. Розв'яжи.

3 порції морозива коштують 27 грн.

Скільки гривень треба заплатити за 5 порцій такого морозива?

Скільки порцій морозива можна купити на 45 грн?

1)

1)

2)

2)

Відповідь:

Відповідь:

6

$39 \text{ см} + 15 \text{ см} =$

$6 \text{ м} \cdot 9 =$

$49 \text{ м} + 37 \text{ м} =$

$14 \text{ дм} : 7 =$

$5 \cdot 20 \text{ см} =$

$36 \text{ дм} : 9 \text{ дм} =$

Урок 40. Міри маси. Кілограм. Центнер.

Відношення між одиницями мір маси, їх вимірювання і порівняння. Вибір доцільної мірки для вимірювання маси. Розширена задача на зведення до одиниці

1

Пригадай міри маси та заповни пропуски.

$1 \text{ ц} = \square \text{ кг}$

$300 \text{ кг} = \square \text{ ц}$

$5 \text{ ц} = \square \text{ кг}$

$800 \text{ кг} = \square \text{ ц}$

Видатні українці

2 Розташуй величини в порядку спадання та прочитай прізвище українського філософа. Дізнайся з інтернету про його життєвий шлях.

Р	Д	С	О	В	О	А	О	К
612 кг	417 кг	9 ц	5 ц	7 ц	693 кг	3 ц	812 кг	835 кг

Величини:

Прізвище:

3 Добери доцільні міри маси. Запиши.

Маса бурого ведмедя — 6 __

Маса рюкзака учня — 2 __

Маса цеглини — 4 __

Вантажний автомобіль перевіз 9 __ піску.

4 З 18 м тканини пошили 9 однакових дитячих пальт. На пальто для дорослого потрібно на 1 м тканини більше, ніж на дитяче. Скільки метрів тканини потрібно для пошиття 5 пальт для дорослих?

1)																		
2)																		
3)																		
Відповідь:																		

5 317 кг + 20 кг ○ 4 ц

2 ц + 3 ц ○ 500 кг

6 ц ○ 649 кг - 40 кг

7 ц - 1 ц ○ 519 кг + 80 кг

- 6 За 6 однакових ручок заплатили 54 грн. Гумка на 5 грн дешевша за ручку. Скільки гривень треба заплатити за 3 гумки?

1)

2)

3)

Відповідь:

Урок 41. Міра місткості — літр. Рівняння. Розв'язування рівнянь на знаходження невідомого доданка

- 1 Як називають міру місткості? _____

- 2 Каструля містить 9 л води. Скільки літрів води міститься у 3 таких каструлях?

Відповідь:

- 3 У двох банках по 40 л води. Для поливу городу використали 57 л. Скільки води залишилося?

1)

2)

Відповідь:

- 4 Розглянь задачу та способи її розв'язування.

Задача. Сергій і Марійка разом упіймали 8 карасів. Сергій упіймав 3 карасі. Скільки карасів упіймала Марійка?

1-й спосіб:

$$8 - 3 = 5 \text{ (к.)}$$

Відповідь: 5 карасів.

2-й спосіб:

Позначимо кількість карасів, які впіймала Марійка, буквою x (ікс).

Тоді за умовою: $3 + x = 8$.

Маємо рівність, що містить невідоме число — **рівняння**. Легко збагнути, що це число дорівнює 5.

Отже, $x = 5$.

Відповідь: 5 карасів.

Рівність, що містить невідоме число, називають **рівнянням**.

Значення невідомого, за якого рівняння перетворюється на правильну числову рівність, називають **розв'язком рівняння**.

У рівнянні $3 + x = 8$ розв'язком є число 5, оскільки $3 + 5 = 8$.

5 Розглянь рівняння на знаходження невідомого доданка.

$$\begin{array}{c} \bullet \bullet \bullet + x = \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \\ x = \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \end{array}$$

Ти вже знаєш, що розв'язком рівняння $3 + x = 8$ є число 5. Це число можна було отримати так: $x = 8 - 3$.

$3 + x = 8$
$x = 8 - 3$
$x = 5$
<hr/>
$3 + 5 = 8$

Отже: **щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.**

$x + 7 = 11$	$9 + x = 19$	$x + 12 = 20$	$8 + x = 30$
$x =$	$x =$		
$x =$	$x =$		
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
$+ 7 = 11$	$9 + \quad = 19$		

7 Для свята придбали 5 пакетів томатного соку по 3 л і 7 пакетів яблучного соку по 2 л. Скільки всього літрів соку придбали для свята? Розв'яжи задачу діями та виразом.

1)	
2)	
3)	
Відповідь:	Відповідь:

$6 + x = 17$	$x + 8 = 20$	$12 + x = 30$	$x + 5 = 40$
$x =$	$x =$		
$x =$	$x =$		
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
$6 + \quad = 17$	$\quad + 8 = 20$		

Урок 42. Перетворення величин, виражених у двох одиницях найменувань. Розв'язування рівнянь

1 8 дм 7 см = см

3 м 2 см = дм

5 ц 12 кг = кг

39 см = дм см

78 дм = м дм

482 кг = ц кг

2* 7 м 2 дм 5 см 721 см

472 см 4 м 7 дм

4 м 3 дм 9 см 439 см

4 м 5 дм 4 м 5 см

3 Розглянемо рівняння на знаходження невідомого зменшуваного.

$x - \text{●} \text{●} = \text{●} \text{●} \text{●}$

$x = \text{●} \text{●} \text{●} \text{●} \text{●}$

Щоб знайти невідоме зменшуване, треба до різниці додати від'ємник.

$x - 2 = 3$
$x = 3 + 2$
$x = 5$
<hr/>
$5 - 2 = 3$

4 Розв'яжи рівняння.

$x - 5 = 7$	$x - 12 = 18$	$x - 13 = 19$	$x + 13 = 19$
$x =$			
$x =$			
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
$- 5 = 7$			

Видатні українці

5 Львів'янка Софія Петришин винайшла пристосування, яке перетворює цифрову інформацію на шрифт для незрячих і полегшить їм спілкування зі світом. Розв'яжи рівняння. Знайди різницю $x - y$ та дізнайся вік Софії на момент винаходу.

$x - 12 = 18$	$y + 7 = 21$
$x =$	
$x =$	
<hr/>	<hr/>

$x - y =$

Софії було _____ років.

6 4 м 5 дм = дм
 7 дм 2 см = см
 9 ц 15 кг = кг

92 дм = м дм
 37 дм = дм см
 329 кг = ц кг

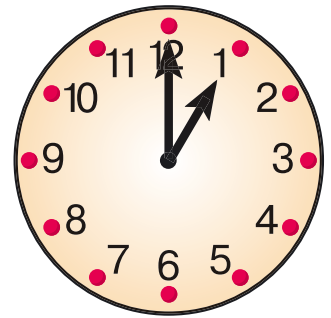
7 Розв'яжи рівняння.

$x - 4 = 9$	$x - 13 = 33$	$x - 5 = 24$	$x + 5 = 24$
$x =$			
$x =$			
$- 4 = 9$			

Урок 43. Міри часу. Доба, година, хвилина, секунда. Визначення часу за годинником

1 На годинниках зі стрілками маленька стрілка — **годинна**. Вона проходить шлях від однієї великої рисочки до іншої за 1 годину.

Велика стрілка — **хвилинна**. Вона проходить шлях від однієї малої рисочки до іншої за 1 хвилину. На деяких годинниках буває ще **секундна** стрілка. Вона проходить повне коло годинника за 1 хвилину.

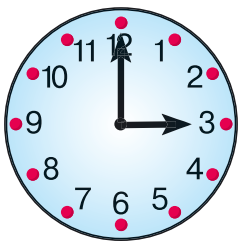

Пригадай, скільки годин у **добі**, хвилин — у **годині**.

Ще однією мірою часу є **секунда** (позначення с).

1 доба = 24 год 1 год = 60 хв 1 хв = 60 с

2 Який час показує кожен годинник? Запиши.

год

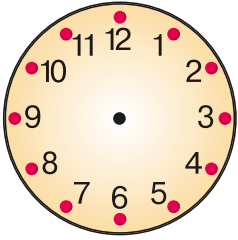
год хв

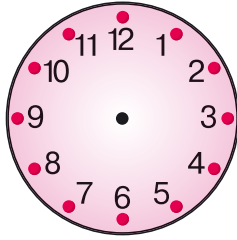
год хв

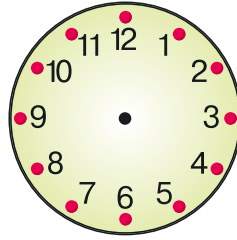
3 Познач на годиннику час, намалювавши стрілочки.

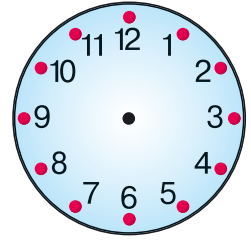
4 год

17 год

6 год 30 хв

19 год 45 хв

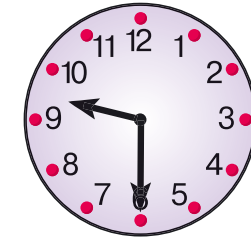
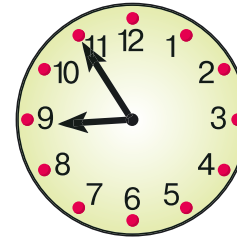
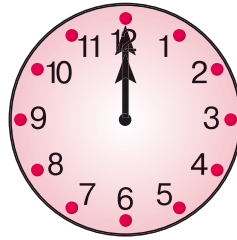
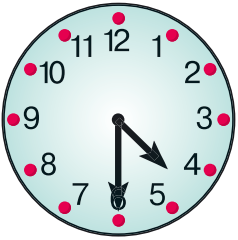
4 Розв'яжи рівняння.

$15 + x = 48$ $x + 43 = 50$ $x - 12 = 27$ $x - 47 = 34$

$x =$

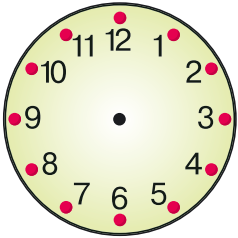
$x =$

5 Який час показує кожний годинник? Запиши.

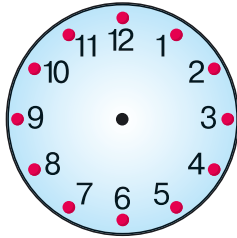

год хв год хв год хв год хв

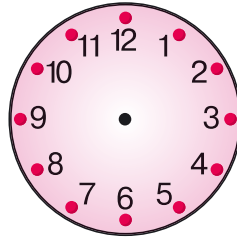
6 Познач на годиннику час, намалювавши стрілки.

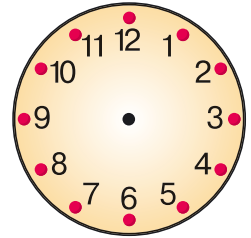
2 год

21 год

5 год 15 хв

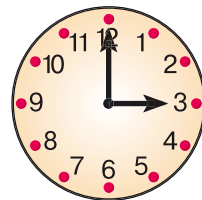

15 год 30 хв

Урок 44. Вимірювання і порівняння величин часу. Задачі та дослідження на визначення тривалості події, часу її початку та закінчення

- 1** Годинник показує 3 год.
Який час покаже годинник за 4 год? _____
За 5 год 15 хв? _____
За 11 год? _____

- 2** 42 хв 1 год 90 хв 1 год 30 хв
 1 хв 37 с 100 с 1 год 5 хв 70 хв

- 3** Гнат почав грати у футбол о 15 год, а закінчив — о 16 год 15 хв.
Скільки часу він грав у футбол?

_____ *Відповідь:* _____

- 4** Мар'яна почала тренування о 16 год 30 хв і тренувалася 1 год 20 хв.
Коли закінчилося її тренування?

_____ *Відповідь:* _____

- 5** Урок англійської триває 45 хв і закінчується о 10 год 30 хв. Коли починається цей урок?

_____ *Відповідь:* _____

- 6** Склади розклад дзвінків у школі, якщо всі уроки тривають по 45 хв, перерва між 3-м та 4-м уроками становить 15 хв, а решта перерв — по 10 хв.

8.30 – 9.15	1-й урок
	2-й урок
	3-й урок
	4-й урок
	5-й урок

- 7** 1 год 63 хв 1 год 27 хв 90 хв
 100 с 1 хв 40 с 1 хв 13 с 70 с

- 8** Заняття в танцювальній студії почалось о 16 год, а закінчилося — о 17 год 30 хв. Скільки часу тривало заняття?

Відповідь: _____

Урок 45. Перетворення величин, виражених у двох одиницях найменувань. Дії з іменованими числами. Розв'язування рівнянь

1 $7 \text{ дм } 3 \text{ см} = \square \text{ см}$
 $7 \text{ ц } 18 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

$5 \text{ м } 3 \text{ дм} = \square \text{ дм}$
 $9 \text{ ц } 5 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

2 Старша сестра показала братові третьокласнику два способи, як можна виконувати арифметичні дії додавання та віднімання величин, які виражено у двох одиницях найменувань. Чи зрозумілі тобі ці способи? **Так/Ні** Який спосіб подобається більше?

$5 \text{ дм } 3 \text{ см} + 4 \text{ дм } 1 \text{ см} =$ $= 9 \text{ дм } 4 \text{ см}$	$5 \text{ дм } 3 \text{ см} + 4 \text{ дм } 1 \text{ см} = 53 \text{ см} + 41 \text{ см} =$ $= 94 \text{ см} = 9 \text{ дм } 4 \text{ см}$
$5 \text{ дм } 3 \text{ см} - 4 \text{ дм } 1 \text{ см} =$ $= 1 \text{ дм } 2 \text{ см}$	$5 \text{ дм } 3 \text{ см} - 4 \text{ дм } 1 \text{ см} = 53 \text{ см} - 41 \text{ см} =$ $= 12 \text{ см} = 1 \text{ дм } 2 \text{ см}$

3 Обчисли. Постав відповіді в порядку спадання і прочитай, як називають природне явище — скупчення найдрібніших крапель води або кристалів льоду над землею поверхнею, коли повітря стає непрозорим.

М $9 \text{ м } 6 \text{ дм} - 2 \text{ м } 3 \text{ дм}$

Н $2 \text{ м } 3 \text{ дм} + 1 \text{ м } 5 \text{ дм}$

У $3 \text{ м } 5 \text{ дм} + 4 \text{ м } 1 \text{ дм}$

А $8 \text{ м } 9 \text{ дм} - 3 \text{ м } 4 \text{ дм}$

Т $5 \text{ м } 3 \text{ дм} + 3 \text{ м } 6 \text{ дм}$

Відповіді:

Назва явища:				

4 Розглянь рівняння на знаходження невідомого від'ємника.

$6 - x = 4$
 $x = 2$

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшуваного відняти різницю.

$6 - x = 4$
$x = 6 - 4$
$x = 2$
<hr/>
$6 - 2 = 4$

5 Розв'яжи рівняння.

$9 - x = 3$	$12 - x = 7$	$17 - x = 10$	$x - 17 = 10$
$x =$			
$x =$			
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
$9 - \quad = 3$			

6

$7 \text{ дм } 5 \text{ см} + 2 \text{ дм } 3 \text{ см} =$
 $2 \text{ ц } 12 \text{ кг} + 3 \text{ ц } 15 \text{ кг} =$
 $5 \text{ м } 9 \text{ см} - 2 \text{ м } 8 \text{ см} =$
 $2 \text{ год } 20 \text{ хв} - 1 \text{ год } 5 \text{ хв} =$

7 Розв'яжи рівняння.

$8 - x = 5$	$15 - x = 9$	$29 - x = 10$	$x - 29 = 10$
$x =$			
$x =$			
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
$8 - \quad = 5$			

Урок 46. Дії з іменованими числами. Розв'язування рівнянь з однією змінною

1 Розглянь два способи додавання величин, які виражено у двох одиницях. Чи зрозумілі тобі ці способи? Так/Ні
Який спосіб подобається більше?

$$\begin{aligned}
 & 3 \text{ дм } 8 \text{ см} + 5 \text{ дм } 4 \text{ см} = \\
 & = 8 \text{ дм } \underbrace{12 \text{ см}}_{1 \text{ дм } 2 \text{ см}} = 9 \text{ дм } 2 \text{ см}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & 3 \text{ дм } 8 \text{ см} + 5 \text{ дм } 4 \text{ см} = \\
 & = 38 \text{ см} + 54 \text{ см} = 92 \text{ см} = 9 \text{ дм } 2 \text{ см}
 \end{aligned}$$

2

$5 \text{ дм } 7 \text{ см} + 9 \text{ дм } 4 \text{ см} =$
 $7 \text{ м } 9 \text{ дм} + 5 \text{ м } 8 \text{ дм} =$

Чарівні перетворення

- 3 Розглянь два способи віднімання величин, які виражено у двох одиницях. Чи зрозумілі тобі ці способи? Так/Ні
Який спосіб подобається більше?

$$\begin{aligned} & \underbrace{7 \text{ дм } 3 \text{ см}} - 2 \text{ дм } 8 \text{ см} = \\ & 6 \text{ дм } 10 \text{ см} \\ & = 6 \text{ дм } 13 \text{ см} - 2 \text{ дм } 8 \text{ см} = \\ & = 4 \text{ дм } 5 \text{ см} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & 7 \text{ дм } 3 \text{ см} - 2 \text{ дм } 8 \text{ см} = \\ & = 73 \text{ см} - 28 \text{ см} = 45 \text{ см} = \\ & = 4 \text{ дм } 5 \text{ см} \end{aligned}$$

4 $9 \text{ дм } 3 \text{ см} - 5 \text{ дм } 7 \text{ см} =$
 $5 \text{ м } 2 \text{ дм} - 3 \text{ м } 8 \text{ дм} =$

- 5 Розв'яжи рівняння.

$$x + 15 = 25 \quad 17 + x = 38 \quad x - 21 = 30 \quad 35 - x = 20$$

6 $7 \text{ дм } 5 \text{ см} + 4 \text{ дм } 8 \text{ см} =$
 $9 \text{ дм } 2 \text{ см} - 5 \text{ дм } 7 \text{ см} =$
 $8 \text{ м } 3 \text{ дм} + 9 \text{ м } 8 \text{ дм} =$
 $5 \text{ м } 2 \text{ дм} - 3 \text{ м } 9 \text{ дм} =$

- 7 Розв'яжи рівняння.

$$x + 17 = 47 \quad 21 + x = 53 \quad x - 25 = 40 \quad 72 - x = 50$$

Чарівні перетворення

4 До кожної задачі склади рівняння та розв'яжи його.

У Назара було кілька олівців. Коли сестра дала йому ще 3 олівці, то в нього стало 8 олівців. Скільки олівців було в Назара спочатку?

У Назара було кілька олівців. Коли він віддав сестрі 3 олівці, то в нього залишилося 8 олівців. Скільки олівців було в Назара спочатку?

Відповідь:

Відповідь:

5 Перший цех кондитерської фабрики випік за день 27 тортів, а другий — протягом 6 год випікав 4 торти щогодини. Скільки тортів випекли обидва цехи разом?

27 т.

6 год
по 4 т.

?

1)

2)

Відповідь:

6 До кожної задачі склади рівняння та розв'яжи його.

Після того як Єва витратила 6 грн на проїзд у маршрутному таксі, в неї залишилося 14 грн. Скільки грошей було у Єви спочатку?

Після того як батьки дали Єві 6 грн, в неї стало 14 грн. Скільки грошей було у Єви спочатку?

Відповідь:

Відповідь:

Урок 49. Додавання і віднімання круглих сотень. Додавання круглих десятків з переходом через десяток

1 $200 + 300 \bigcirc 500 - 100$ $100 + 200 + 300 \bigcirc 900 - 100 - 200$

$\leftarrow \rightleftarrows$ $900 - 200 \bigcirc 600 + 100$ $500 + 100 - 200 \bigcirc 800 - 300$

2 (Усно). Полічи десятками:

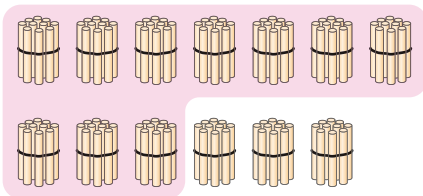
1) від 50 до 90;

2) від 80 до 40;

3) від 80 до 120;

4) від 130 до 90.

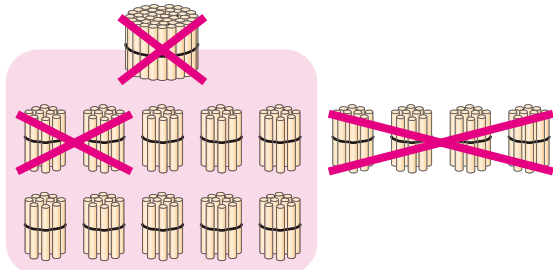
3 Розглянь малюнок і поясни, як виконано додавання. Чи зрозумілий тобі хід обчислень? Так/Ні

$$\underline{70 + 60 = 130}$$

7 дес. + 6 дес. = 13 дес., або 130

4 Розглянь малюнок і поясни, як виконано віднімання. Чи зрозумілий тобі хід обчислень? Так/Ні

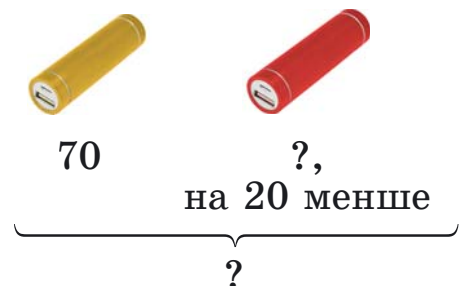

$$\underline{140 - 60 = 80}$$

14 дес. - 6 дес. = 8 дес., або 80

5	$70 + 80 =$	$140 - 40 =$
	$90 + 60 =$	$170 - 80 =$
	$240 + 80 =$	$210 - 20 =$
	$370 + 40 =$	$320 - 30 =$

6 Першого тижня магазин електроніки продав 70 павербанків, а другого — на 20 павербанків менше. Скільки павербанків продав магазин за два тижні?

1) _____
 2) _____
 Відповідь: _____

Видатні українці

7 Обчисли «кругові» вирази (починай з літери **К**) та прочитай прізвище українського вченого в галузі ракетобудування та космонавтики. Дізнайся про нього з інтернету.

К $400 + 200$	Л $500 + 400$	О $700 - 200$
Р $300 + 400$	О $200 + 600$	Б $900 - 700$
О $600 - 300$	В $800 - 400$	

Відповіді:

--	--	--	--	--	--	--	--

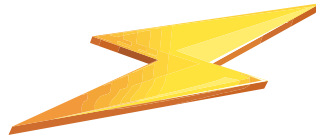
 Прізвище:

--	--	--	--	--	--	--	--

8 З'єднай лініями різних кольорів вирази з однаковими значеннями.

$150 + 80 = \square$ $140 - 70 = \square$ $40 + 90 = \square$

$110 - 60 = \square$ $60 + 90 = \square$

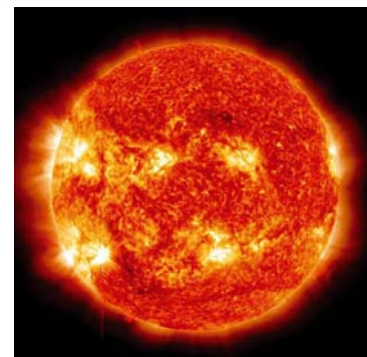
$210 - 60 = \square$ $320 - 90 = \square$ $80 + 50 = \square$

Урок 50. Додавання і віднімання круглих сотень та круглих десятків. Зчитування даних з таблиць, схем, діаграм

1 $x + 70 = 120$ $230 - x = 80$ $x - 70 = 90$

2 Обчисли та прочитай назву небесного тіла, що дає енергію всім організмам на Землі.

Н $200 + 700 = \square$

Е $700 - 300 = \square$

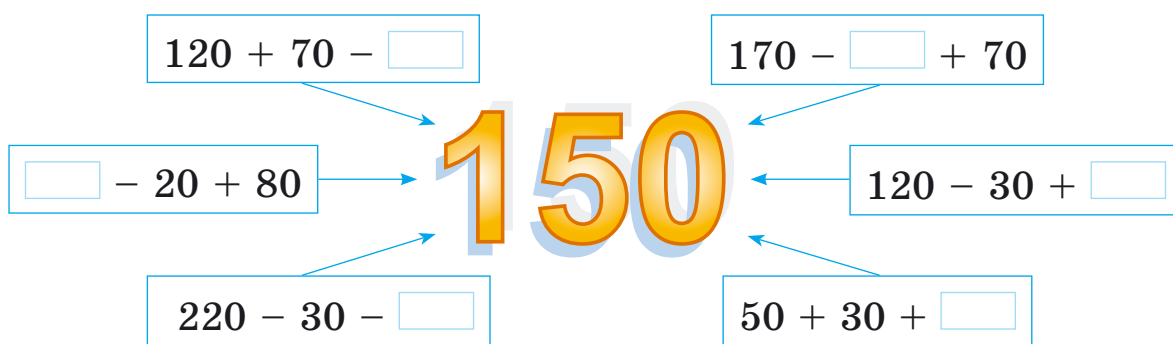
С $400 + 100 = \square$

Ц $800 - 100 = \square$

О $500 - 200 = \square$

500	300	900	700	400

3* Заповни комірочки числами так, щоб значенням кожного виразу було число 150.

4 На схемі показано, скільки авто пофарбували в майстерні кожного з п'яти місяців року

За схемою дай відповіді на запитання:

1) Скільки авто пофарбували в лютому? у травні? у січні?

2) Якого місяця пофарбували найбільше авто?
 найменше?

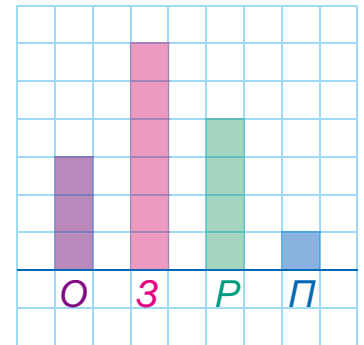
3) Скільки авто пофарбували протягом весни?

5 $800 - x = 600$ $x + 90 = 230$ $x - 80 = 70$

6 На діаграмі видно, яку кількість олівців, зошитів, ручок та пеналів придбав учень у крамниці (1 клітинка = 1 шт.).

За допомогою діаграми дай відповіді на запитання:

- 1) Скільки олівців придбав учень? скільки ручок? скільки пеналів?
- 2) Чого більше придбав учень: зошитів чи ручок? на скільки?
- 3) У скільки разів більше придбав учень зошитів, ніж олівців?

Урок 51. Додавання і віднімання виду $430 + 500$, $430 + 50$, $760 - 40$, $760 - 400$. Задача, що містить суми двох і трьох доданків

1 (Усно). Виконай обчислення.

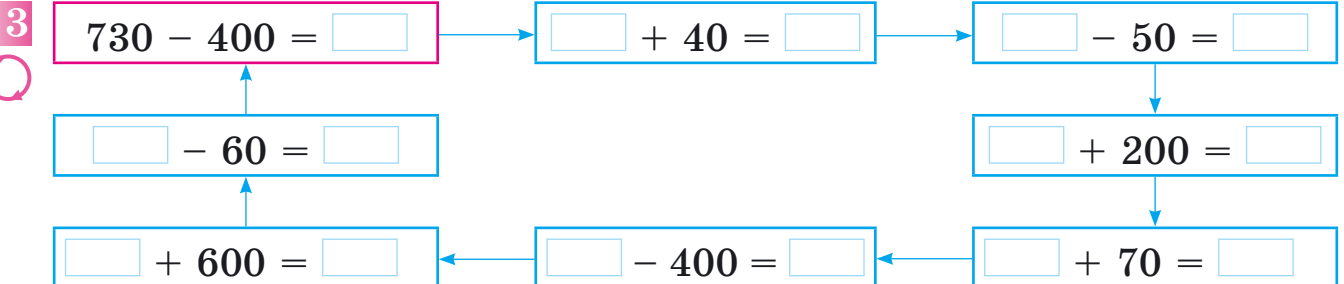
$760 + 100$	$760 - 100$	$760 + 30$	$760 - 30$
$450 - 20$	$450 + 20$	$450 - 300$	$450 + 300$

2 У понеділок театр ляльок відвідало 520 дітей, а у вівторок — 400 дітей. Скільки дітей відвідало театр за 2 дні?

Відповідь:

На скільки більше дітей відвідало театр у понеділок, ніж у вівторок?

Відповідь:

4 Торт, коробка цукерок та пачка чаю разом коштують 240 грн. Відомо, що торт та коробка цукерок разом коштують 200 грн.

Чи можна дізнатися, скільки коштує торт? **Так/Ні**

Чи можна дізнатися, скільки коштує пачка чаю? **Так/Ні**

Як це зробити?

5 $400 : 2 + 130 =$ $720 - 200 \cdot 3 =$
 $710 + 30 \cdot 2 =$ $690 - 40 \cdot 2 =$

6 Олесь і Маринка разом з татом знайшли 170 грибів. Олесь і Маринка разом знайшли 60 грибів.

Чи можна знайти скільки грибів знайшов Олесь? **Так/Ні**

Чи можна знайти, скільки грибів знайшов тато? **Так/Ні**

Як це зробити?

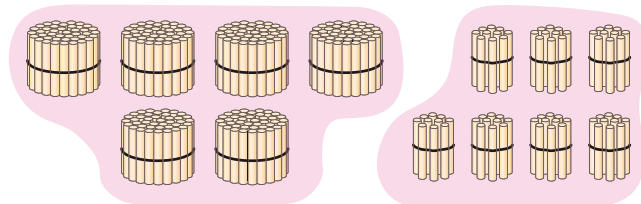
7 Знайди закономірність, за якою записано числа в ряді, та запиши два наступних числа:

700, 400, 600, 300, 500, , .

Урок 52. Додавання виду $430 + 240$. Розв'язування рівнянь на знаходження невідомого множника

1 Розглянь малюнок. Поясни, як виконано додавання.

$$430 + 240 = 670$$

4 сот. + 2 сот. = 6 сот., або 600

3 дес. + 4 дес. = 7 дес., або 70

Разом: 600 + 70 = 670.

**Сотні додають до сотень.
Десятки додають до десятків.**

2 $720 + 230 =$ $700 + 350 =$
 $540 + 410 =$ $210 + 320 =$
 $420 + 350 =$ $470 + 110 =$

3 У першій школі навчається 420 учнів, у другій — на 130 учнів більше, ніж у першій. А в третій школі навчається на 200 учнів менше, ніж у другій. Скільки учнів навчається у третій школі?

1) _____

2) _____

Відповідь: _____

4 Розглянь рівняння на знаходження невідомого множника.

$$x \cdot 3 = 12$$

$$x = 12 : 3$$

$$x = 4$$

$$4 \cdot 3 = 12$$

Щоб знайти невідомий множник, треба добуток поділити на відомий множник.

5	$x \cdot 2 = 12$	$5 \cdot x = 15$	$x \cdot 3 = 21$	$6 \cdot x = 30$
	$x =$			
	$x =$			
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	$\cdot 2 = 12$			

6	$420 + 350 =$	$180 + 710 =$
	$570 + 420 =$	$170 + 300 =$
	$730 + 160 =$	$130 + 530 =$

7	$7 \cdot x = 28$	$x \cdot 5 = 45$	$8 \cdot x = 32$	$6 \cdot x = 48$
	$x =$			
	$x =$			
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	$7 \cdot = 28$			

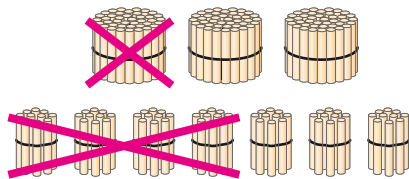

Урок 53. Віднімання виду $370 - 140$.

Задачі і вправи на застосування прийомів обчислень.

Задача, що містить суми двох і трьох доданків

1 Розглянь малюнок. Поясни, як виконано віднімання.

$$\underline{370 - 140 = 230}$$

$$3 \text{ сот.} - 1 \text{ сот.} = 2 \text{ сот.}, \text{ або } 200$$

$$7 \text{ дес.} - 4 \text{ дес.} = 3 \text{ дес.}, \text{ або } 30$$

$$\text{Разом: } 200 + 30 = 230.$$

Від сотень віднімають сотні.

Від десятків віднімають десятки.

2 $460 - 120 =$

$790 - 680 =$

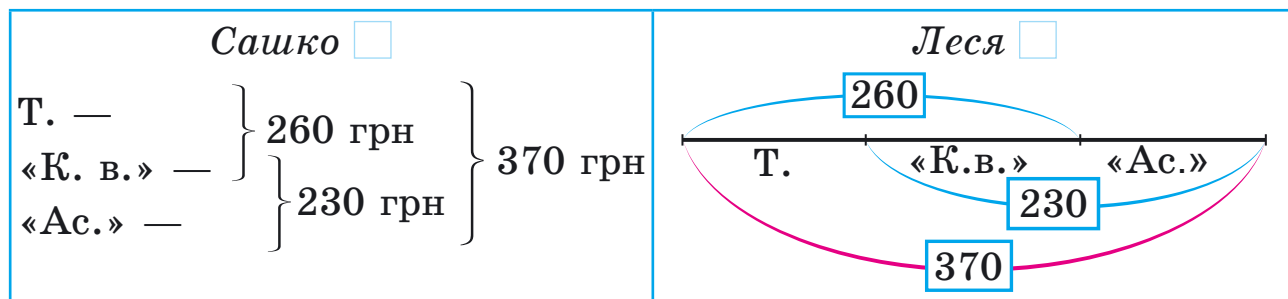
$920 - 400 =$

$690 - 450 =$

$570 - 240 =$

$520 - 320 =$

3 До свята купили торт та коробки цукерок «Київ вечірній» і «Асорті», заплативши за всю покупку 370 грн. Торт і цукерки «Київ вечірній» разом коштують 260 грн, а дві коробки цукерок разом 230 грн. Скільки коштує коробка цукерок «Київ вечірній»? Сашко і Леся зробили різні схеми до задач. Який спосіб тобі зручніший? Познач

Розв'яжи задачу двома способами (трьома діями та двома діями).

1-й спосіб:

2-й спосіб:

1)

2)

3)

Відповідь:

1)

2)

Відповідь:

Енергія

4 Обчисли та пригадай, яка форма енергії передається від предмета з вищою температурою до предмета з нижчою.

П $580 - 450 = \square$

О $870 - 130 = \square$

Е $760 - 130 = \square$

Л $540 + 220 = \square$

Т $520 + 360 = \square$

880	630	130	760	740

5

$x + 230 = 780$

$x - 270 = 120$

$490 - x = 210$

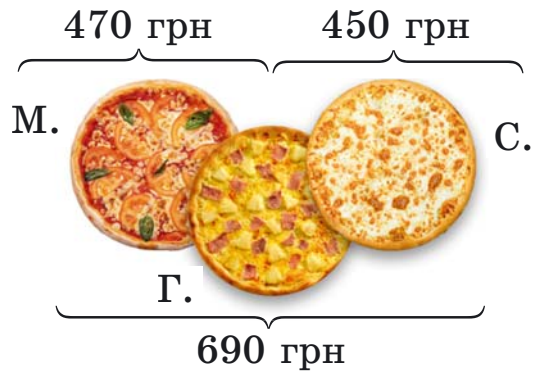
$x =$

$x =$

$+ 230 = 780$

6

Весела компанія студентів замовила три піци: «Маргариту», «Гавайську» та сирну, заплативши за все 690 грн. Піца «Маргарита» та «Гавайська» разом коштують 470 грн, а «Гавайська» та сирна разом коштують 450 грн. Скільки коштує «Гавайська» піца? Спробуй знайти два способи розв'язання (трьома та двома діями).

1-й спосіб:

1)				
2)				
3)				
Відповідь:				

2-й спосіб:

1)				
2)				
Відповідь:				

Урок 54. Порівняння трицифрових чисел з одноцифровими, двоцифровими та 1000. Кілометр як одиниця вимірювання довжини

1 Іванка придумала правило: «Будь-яке трицифрове число більше за будь-яке одноцифрове і більше за будь-яке двоцифрове». Чи погоджуєшся ти з нею? Так/Ні

2 $43 \bigcirc 192$ $101 \bigcirc 52 + 47$ $21 + 22 + 23 \bigcirc 117$
 $\leftarrow \rightarrow$ $101 \bigcirc 9$ $101 + 1 \bigcirc 99 - 1$ $57 + 43 \bigcirc 110 - 10$

3 Олесь запропонував правило: «Будь-яке трицифрове число менше за 1000». Чи погоджуєшся ти з ним? Так/Ні

4 $300 \cdot 2 \bigcirc 1000$ $1000 \bigcirc 520 + 470$
 $\leftarrow \rightarrow$ $1000 \bigcirc 900 : 3$ $100 + 200 + 500 \bigcirc 1000$

5 Для вимірювання довжини авто- та залізничних шляхів, відстані між населеними пунктами використовують одиницю довжини — **кілометр**. Слово *кілометр* скорочено записують так: *км* (крапка в кінці не ставиться).

$1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$

6 Скільки разів треба відміряти по 100 м, щоб отримати 1 км?

7 За першу годину велосипедист проїхав 14 км, а за другу — 12 км. Скільки кілометрів проїхав велосипедист за 2 год?

 Відповідь:

На скільки більше кілометрів він проїхав за першу годину, ніж за другу?

 Відповідь:

8 $78 + 12 \bigcirc 118$ $117 : 1 \bigcirc 98 \cdot 1$ $200 \cdot 4 \bigcirc 1000$
 $\leftarrow \rightarrow$ $117 + 2 \bigcirc 9 \cdot 9$ $1000 \bigcirc 720 + 270$ $180 - 70 \bigcirc 70 + 10$

9 Готуючись до змагань, майстриня спорту першого тижня пробігла 26 км, а другого — 24 км. Скільки кілометрів вона пробігла за два тижні?

 Відповідь:

На скільки менше вона пробігла другого тижня, ніж першого?

 Відповідь:

Урок 55. Порівняння трицифрових чисел. Розв'язування задач на знаходження відстані

1 Запиши числа 725, 319, 452, 448, 323, 615 у порядку спадання.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Яке із чисел більше? Запиши відповідь за допомогою знака «>».

723	чи	629		571	чи	579		341	чи	349
	>				>				>	

3 Яке із чисел менше? Запиши відповідь за допомогою знака «<».

571	чи	569		492	чи	497		518	чи	498
	<				<				<	

4 $500 - 300$ $900 : 9$

$540 + 210$ $880 - 130$

$670 + 120$ $200 \cdot 4$

$640 - 520$ $200 : 2 + 30$

5 1) Літак пролетів маршрутом Київ — Житомир — Вінниця — Київ. Скільки кілометрів пролетів літак?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--

2) На скільки кілометрів меншою є відстань від Києва до Вінниці напрямки, ніж через Житомир?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--

6 Запиши числа 792, 714, 800, 421, 790, 472 у порядку зростання.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7 Туристи подолали автобусом 280 км, теплоходом — на 70 км менше, ніж автобусом, а літаком — на 320 км більше, ніж теплоходом. Скільки кілометрів туристи подолали літаком?

280 км

на 70 км менше

на 320 км
більше

1)

2)

Відповідь:

Урок 56. Порівняння способів додавання круглих трицифрових чисел. Обчислення значень буквених виразів

1 Учні запропонували різні способи додавання круглих чисел. Який спосіб тобі зручніший? Познач .

Віолетта

До сотень додаємо сотні, до десятків додаємо десятки.

$$320 + 460 = 780$$

Ярослав

Спочатку до круглого числа додаємо сотні, потім — десятки.

$$\begin{aligned} 320 + 460 &= \\ (320 + 400) + 60 &= \\ = 720 + 60 &= 780 \end{aligned}$$

Маргарита

Замінімо круглі трицифрові числа десятками.

$$320 + 460$$

$$32 \text{ дес.} + 46 \text{ дес.} = 78 \text{ дес.}, \text{ або } 780$$

2 Виконай обчислення зручним для тебе способом.

$720 + 150 =$

$730 + 130 =$

$510 + 260 =$

$430 + 450 =$

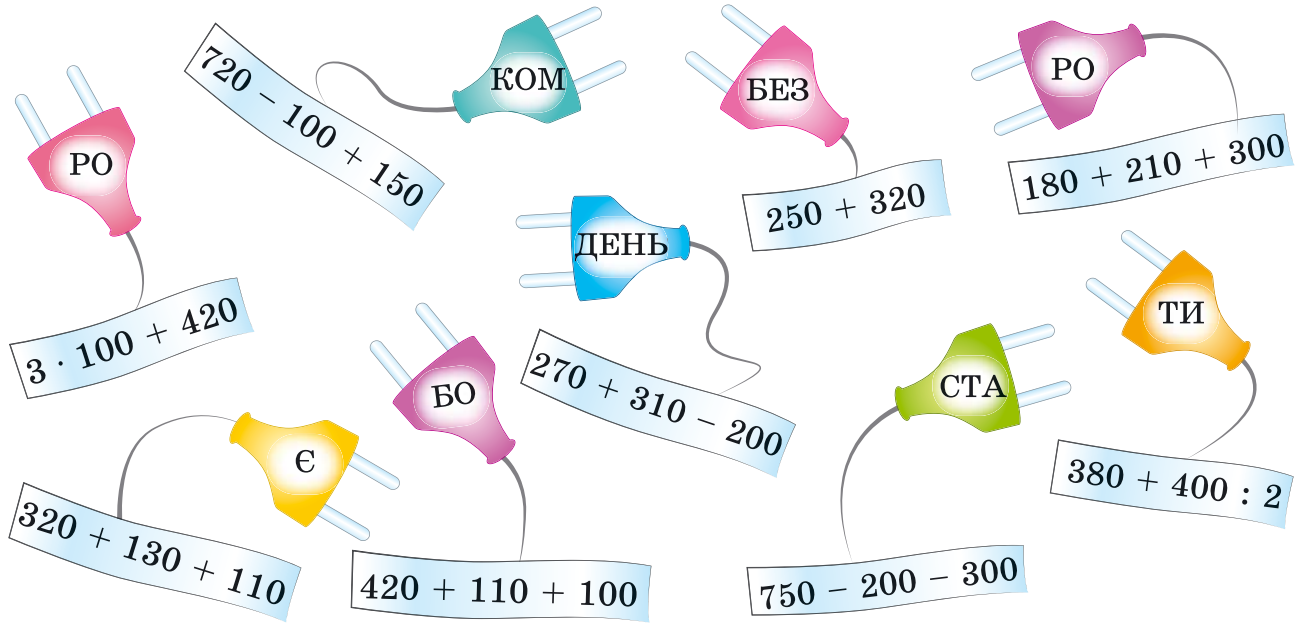
$180 + 310 =$

$220 + 440 =$

Енергія

3 Обчисли, запиши склади під значеннями виразів. Поясни прислів'я.

570

720	630	580

380

690	770

250	560

a	420	380	730	230
b	530	610	110	230
a + b				

a	530	780	820
b	400	200	600
a - b : 2			

5 Виконай обчислення зручним для тебе способом.

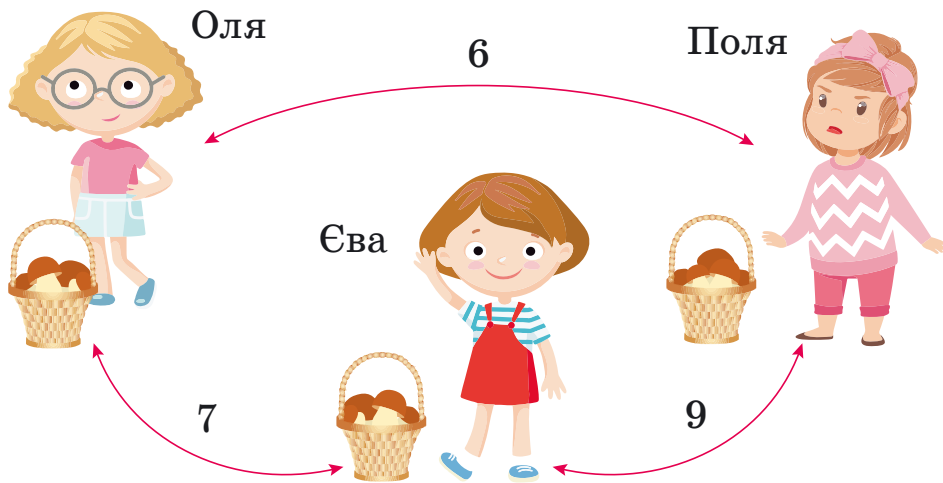
$630 + 120 =$	$780 + 200 =$
$320 + 330 =$	$240 + 240 =$
$570 + 110 =$	$450 + 130 =$

c	530	720	440
d	250	130	450
c + d			

c	300	200	400
d	180	580	90
c · 2 + d			

- 7 Три подруги Єва, Оля та Поля збирали гриби. Єва та Оля разом зібрали 7 грибів, Оля та Поля — 6 грибів, а Єва та Поля — 9 грибів. Скільки грибів зібрала кожна дівчинка?

Відповідь:

Урок 57. Порівняння способів віднімання круглих трицифрових чисел. Вибір зручного для себе способу обчислень. Перевірка віднімання додаванням

- 1 Учні запропонували різні способи віднімання круглих чисел. Який спосіб тобі зручніший? Познач .

Василько

Від сотень віднімаємо сотні, від десятків віднімаємо десятки.

$$890 - 620 = 270$$

Олеся

Спочатку від круглого числа віднімаємо сотні, потім віднімаємо десятки.

$$\begin{aligned} 890 - 620 &= \\ &= (890 - 600) - 20 = \\ &= 290 - 20 = 270 \end{aligned}$$

Максимко

Замінюємо круглі трицифрові числа десятками.

$$\underline{890 - 620}$$

$$\begin{aligned} 89 \text{ дес.} - 62 \text{ дес.} &= \\ &= 27 \text{ дес.}, \text{ або } 270 \end{aligned}$$

2 Виконай обчислення зручним для тебе способом.

$470 - 120 =$	$440 - 130 =$
$690 - 190 =$	$890 - 240 - 100 =$
$580 - 270 =$	$750 + 120 + 200 =$

3 Обчисли з перевіркою додаванням.

$780 - 630 =$	$540 - 120 =$	$490 - 350 =$

4 Електричну енергію вимірюють у ватах. Обчисли та дізнайся ще одну одиницю вимірювання електроенергії. Чи знаєш ти першу частину цього слова? Згадайся, скільком ватам дорівнює ця одиниця електроенергії. : 1 _____ = ват.

Джеймс Уатт

- Л $780 - 100 - 230$ А $480 - 170 - 200$
 К $540 - 310$ В $540 + 100 + 200$
 Т $630 - 130 + 300$ О $370 + 120$
 І $450 + 300 - 220$

230	530	450	490	840	110	800

5 Виконай обчислення зручним для тебе способом.

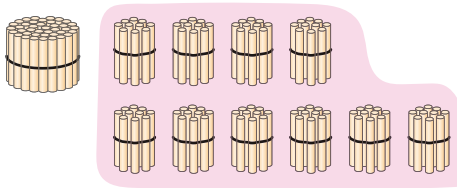
$530 - 120 =$	$670 - 130 =$
$470 - 150 =$	$890 - 270 + 300 =$
$780 - 680 =$	$970 - 120 - 500 =$

6 $320 + x = 780$ $x - 470 = 210$ $890 - x = 730$

Урок 58. Додавання і віднімання виду: $140 + 60$, $200 - 30$. Робота над задачею з табличними даними

1 Розглянь малюнок. Поясни, як виконано додавання.

1-й спосіб

$$140 + 60 = 100 + 40 + 60 = \\ = 100 + (40 + 60) = 100 + 100 = 200$$

2-й спосіб

$$\begin{array}{r} 140 + 60 \\ 14 \text{ дес.} + 6 \text{ дес.} = 20 \text{ дес., або } 200 \end{array}$$

2 $320 + 80 =$

$210 + 90 =$

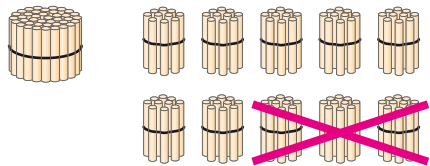
$560 + 40 =$

$730 + 70 =$

$450 + 50 =$

$440 + 60 =$

3 Розглянь малюнок. Поясни, як виконано віднімання.

1-й спосіб

$$200 - 30 = (100 + 100) - 30 = \\ = 100 + (100 - 30) = 100 + 70 = 170$$

2-й спосіб

$$\begin{array}{r} 200 - 30 \\ 20 \text{ дес.} - 3 \text{ дес.} = 17 \text{ дес., або } 170 \end{array}$$

4 $300 - 70 =$

$500 - 20 =$

$900 - 80 =$

$400 - 10 =$

$800 - 40 =$

$700 - 60 =$

5 Склади задачі за таблицею та розв'яжи їх. Заповни пусті комірki.

Товар	Ціна, грн	Кількість, шт.	Вартість, грн
Флешка	300	2	
Пенал	20		80
Зошит		3	27

Чи правильні висновки?

Кількість товару дорівнює вартості, поділеній на ціну. Так/Ні

Ціна товару дорівнює вартості, поділеній на кількість. Так/Ні

6 $570 + 30 =$

$490 + 10 =$

$200 - 90 =$

$880 + 20 =$

$700 - 50 =$

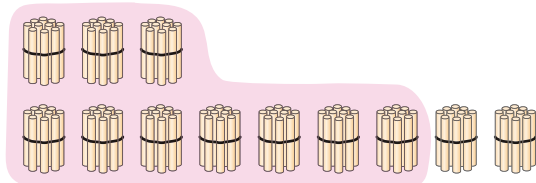
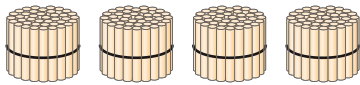
$600 - 30 =$

7 Склади задачі за таблицею та розв'яжи їх. Заповни пусті комірки.

Товар	Ціна, грн	Кількість, шт.	Вартість, грн
Тістечко	20	3	
Гумка	8		48
Ручка		2	40

Урок 59. Додавання круглих трицифрового та двоцифрового чисел з переходом через розряд виду $430 + 90$. Розв'язування рівнянь

1 Розглянь малюнок. Чи зрозуміло тобі, як виконано обчислення?

1-й спосіб
 $430 + 90 = (430 + 70) + 20 =$
 $500 + 20 = 520$

2-й спосіб
 $43 \text{ дес.} + 9 \text{ дес.} = 52 \text{ дес.,}$
 або 520

Видатні українці

2 Обчисли, постав відповіді в порядку зростання. Прочитай прізвище українського мікробіолога, який винайшов вакцину від холери та чуми.

К $440 + 90$

Н $670 + 40$

А $240 + 80$

Х $180 + 70$

І $590 + 60$

В $470 + 50$

Відповіді:

Прізвище:

3 $780 + 50 - 400 =$

$320 + 90 + 500 =$

$970 - 200 + 40 =$

$470 + 100 + 90 =$

$250 + 400 + 70 =$

$520 - 300 + 80 =$

4 $x - 80 = 530$ $600 - x = 70$ $x + 320 = 540$ $x \cdot 7 = 63$

5 $830 + 90 - 500 =$

$350 + 200 + 60 =$

$720 - 400 + 90 =$

$480 + 300 + 30 =$

$860 - 400 + 70 =$

$580 - 400 + 50 =$

6 $500 - x = 80$ $x - 20 = 290$ $700 + x = 840$ $9 \cdot x = 36$

7 Сторони трикутника дорівнюють 3 см, 4 см і 5 см. Порівняй суму кожних двох сторін із третьою (за зразком).

3 см + 4 см ○ 5 см

○

○

Зроби висновок.

- 4 24 л соку розлили порівну у 8 банок. Пакет соку вміщує на 1 л менше, ніж банка. Скільки треба пакетів, щоб вмістити 18 л соку?

1)

2)

3)

Відповідь:

5

$370 + 140 =$

$430 + 180 =$

$580 + 190 =$

$200 + 180 + 370 =$

$520 + 290 =$

$250 + 370 - 400 =$

6

- До овочевої ятки завезли 54 кг яблук і розклали їх порівну в 6 ящиків. Слив в один ящик уміщається на 2 кг менше, ніж яблук. Скільки треба таких ящиків, щоб розкласти 35 кг слив?

1)

2)

3)

Відповідь:

Урок 61. Віднімання круглих трицифрових чисел з переходом через розряд виду $340 - 60$

- 1 Розглянь способи обчислення виразу $340 - 60$, які запропонували учні. Який тобі зручніший? Познач .

Лук'ян: $340 - 60 = (340 - 40) - 20 = 300 - 20 = 280$

$$\begin{array}{r} 340 - 60 \\ \quad \swarrow \downarrow \\ \quad 40 \quad 20 \end{array}$$

Василина: $340 - 60 = 200 + (140 - 60) = 200 + 80 = 280$

$$\begin{array}{r} 340 - 60 \\ \quad \swarrow \downarrow \\ \quad 200 \quad 140 \end{array}$$

Левко:
$$\begin{array}{r} 340 - 60 \\ \hline 34 \text{ дес.} - 6 \text{ дес.} = 28 \text{ дес.}, \text{ або } 280 \end{array}$$

Видавні українці

2 Як отримати теплову енергію? Інженер Володимир Мельников сконструював машину, яка перероблює відходи деревини на паливні брикети. Обчисли та дізнайся рідне місто українського винахідника.

Паливні брикети

- Т 310 – 40
- А 490 – 90
- Ч 420 – 70
- Л 530 – 60
- И 200 – 30
- С 450 – 70
- У 830 – 50
- В 520 – 80

Місто:

380	470	400	440	780	270	170	350

- 3 $190 + 50 \bigcirc 890 - 650$
- $260 + 40 \bigcirc 450 - 90$
- \leq $860 - 500 \bigcirc 230 + 120$
- \geq $230 + 300 \bigcirc 870 - 510$

4 Геймпад коштує 400 грн, а мишка — на 70 грн дешевша. Скільки коштують геймпад і мишка разом?

400 грн
?, на 70 грн дешевша

} ?

1)

2)

Відповідь:

5* Постав знаки дій та числа, щоб значенням кожного виразу було число 500. Обведи вирази, де є два способи розв'язання.

500

$380 + 170 \bigcirc \square$

$780 \bigcirc 200 - \square$

$430 \bigcirc 120 - \square$

$230 \bigcirc 100 + \square$

$250 - 180 \bigcirc \square$

$500 + 220 \bigcirc \square$

$280 - 90 =$	$420 - 60 =$	$530 - 70 =$
$840 - 80 =$	$700 - 40 =$	$420 - 50 =$

- 7 У січні фабрика пошила 440 спортивних худі, а в лютому — на 60 худі менше. Скільки худі пошила фабрика за два місяці?

1)

2)

Відповідь:

Урок 62. Перевір свої досягнення

Варіант 1

1. Обчисли.

$430 + 520 =$

$270 + 30 =$

$370 - 140 =$

$540 - 60 =$

2. Розв'яжи рівняння.

$1) x + 60 = 300$

$2) x \cdot 5 = 35$

3. $430 + 90$ $560 - 40$ $980 - 400$ $120 + 470$

4. Заповни пусті комірочки таблиці.

Товар	Ціна, грн	Кількість, шт.	Вартість, грн
Книжка	40	2	
Ручка	8		32
Пакет		3	18

5. 4 бутлі вміщують 24 л води. Місткість пляшки на 4 л менша за місткість бутля. Скільки треба пляшок, щоб розлити 10 л води?

1)

2)

3)

Відповідь:

Варіант 2

1. Обчисли.

$540 + 230 =$	$360 + 40 =$
$480 - 160 =$	$430 - 70 =$

2. Розв'яжи рівняння.

1) $500 - x = 80$	2) $8 \cdot x = 32$
-------------------	---------------------

3. $530 + 80$ $680 - 60$ $780 - 300$ $130 + 350$

4. Заповни пусті комірки таблиці.

Товар	Ціна, грн	Кількість, шт.	Вартість, грн
Сік	20	4	
Зошит		2	18
Олівець	7		21

5. 7 пляшок олії вміщують 21 л води. Місткість бутля на 2 л більша за місткість пляшки. Скільки треба бутлів, щоб розлити 30 л олії?

1) _____

2) _____

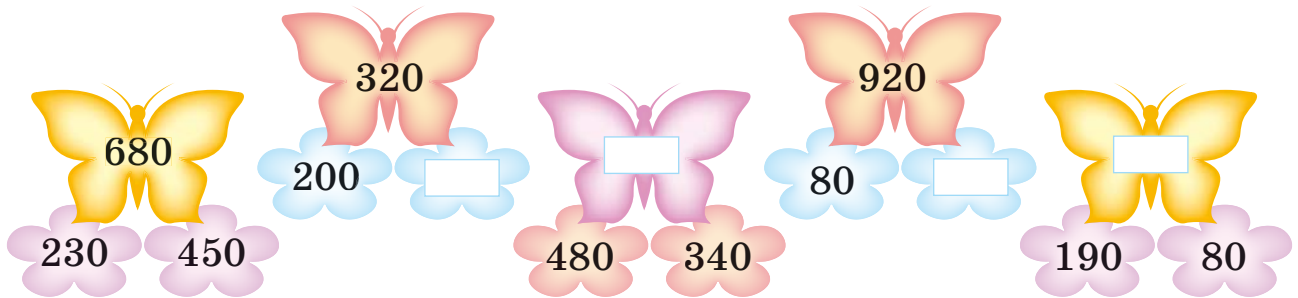
3) _____

Відповідь: _____

Урок 63. Твої досягнення за I семестр

- 1 Визнач за зразком, як між собою пов'язані три числа на одному малюнку. Заповни пропуски потрібними числами.

- 2 Одна із сторін трикутника дорівнює 32 см, друга — на 10 см менша за першу, а третя — на 8 см більша за другу. Знайди периметр трикутника.

1)																			
2)																			
3)																			
Відповідь:																			

- 3 $200 \text{ кг} : 2 + 130 \text{ кг}$ ○ 250 кг $320 \text{ л} + 250 \text{ л}$ ○ $300 \text{ л} \cdot 2$
 >= $220 \text{ см} + 80 \text{ см}$ ○ 3 м $15 \text{ дм} + 27 \text{ дм} - 3 \text{ дм}$ ○ $100 \text{ см} \cdot 4$

Видатні українці

- 4 Обчисли та дізнайся ім'я та прізвище українського військового і державного діяча, козацького полководця, якого зображено на картині А. Орлюнова.

- А $570 + 200$ В $750 + 230$
 Н $380 - 150$ Б $470 + 280$
 Г $520 + 80$ О $150 - 80$
 У $730 + 50$ І $820 - 60$

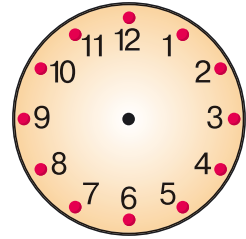
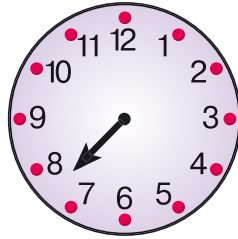
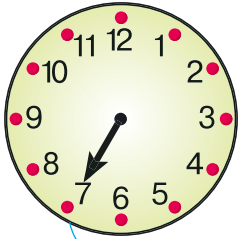
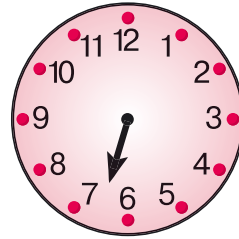
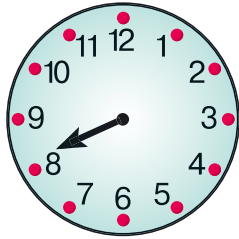
Ім'я:

760	980	770	230

Прізвище:

750	70	600	780	230

5* Спробуй визначити за положенням однієї годинної стрілки час, який показує кожен годинник. З'єднай стрілкою час із циферблатом, як показано у зразку. Намалюй стрілки на годиннику до часу в рамці, який залишився.

8 год 10 хв

6 год 30 хв

7 год 50 хв

7 год

7 год 30 хв

6 Одягни на кожного сніговика його «капелюх». З'єднай лініями.

	$\begin{array}{r} 70 \\ + \\ 150 \\ + \\ 240 \end{array}$		$\begin{array}{r} 80 \\ + \\ 110 \\ + \\ 280 \end{array}$	
$\begin{array}{r} 80 \\ + \\ 100 \\ + \\ 270 \end{array}$		$\begin{array}{r} 90 \\ + \\ 130 \\ + \\ 220 \end{array}$		$\begin{array}{r} 110 \\ + \\ 140 \\ + \\ 230 \end{array}$

7 $240 \text{ см} + 3 \text{ дм} = \square \text{ см} = \square \text{ дм}$
 $120 \text{ кг} + 4 \text{ ц} = \square \text{ кг} = \square \text{ ц} \square \text{ кг}$
 $57 \text{ хв} + 32 \text{ хв} - 13 \text{ хв} = \square \text{ хв} = \square \text{ год} \square \text{ хв}$
 $200 \text{ см} \square 3 - 270 \text{ см} = \square \text{ см} = \square \text{ дм}$

Урок 64. Твої досягнення за I семестр

1 Покажи стрілкою, як це зроблено у зразку, у який гараж їде кожен автомобіль, якщо значення виразу під автомобілем дорівнює номеру гаража. Обведи «зайві» гаражі.

510

$$720 - 300 + 90 = \square$$

$$460 - 150 + 270 = \square$$

560

520

$$510 - 410 + 470 = \square$$

$$320 + 80 + 160 = \square$$

570

530

$$130 + 180 + 230 = \square$$

$$890 + 30 - 400 = \square$$

580

540

590

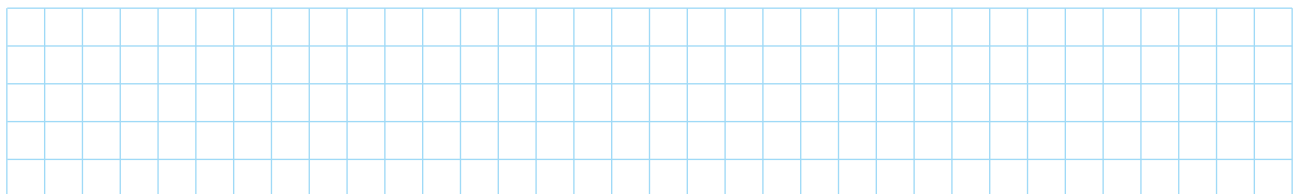
2 $x + 520 = 670$

$$790 - x = 50$$

$$x - 370 = 290$$

$$6 \cdot x = 42$$

3 Накресли відрізок AB завдовжки 6 см 5 мм та відрізок CD завдовжки 7 см. Який відрізок має більшу довжину?

4 Із 24 м тканини пошили 8 костюмів для чоловіків. Скільки таких костюмів пошиють із 18 м?

1)

2)

Відповідь:

Скільки треба метрів тканини, щоб пошити 10 таких костюмів?

Відповідь:

5

$$340 + x = 960$$

$$470 - x = 90$$

$$x - 250 = 350$$

$$x \cdot 8 = 48$$

6

7 гномів можуть перенести 28 кг чарівних яблук. Скільки кілограмів чарівних яблук можуть перенести 8 гномів?

1)

2)

Відповідь:

Скільки гномів треба, щоб перенести 36 кг чарівних яблук?

Відповідь: